

El Temple de Jerusalem

La ciutat de Jerusalem reuneix els records més preciosos del pas de Jesucrist per la terra; és on va morir i va ressuscitar d'entre els morts. En aquest article s'explica la història del seu Temple lloc de trobada amb Déu.

15/04/2013

En complir-se el temps de la purificació de la Mare, segons la llei de Moisès, cal anar amb el Nen a

Jerusalem per presentar-lo al Senyor (Sant Rosari, IV misteri de goig).

Per a un cristià, la Ciutat Santa reuneix els records més preciosos del pas per la terra del nostre salvador, perquè a Jerusalem Jesús va morir i va ressuscitar d'entre els morts. En va ser també l'escenari de la seva predicació i miracles, i de les hores intenses que van precedir a la passió en les que va instituir la bogeria d'amor de l'eucaristia. En aquest mateix lloc -el Cenacle- va néixer l'Església que, aplegada al voltant de Maria, va rebre l'Esperit Sant el dia de Pentecosta.

Història de la Ciutat Santa

Però el protagonisme de Jerusalem en la història de la salvació ja havia començat molt abans, amb el regnat de David, entre els anys 1010 i 970 abans de Crist. Per la seva situació topogràfica, la ciutat havia estat durant segles un enclavament del

poble jebuseu inexpugnable per als israelites durant la conquesta de la terra promesa. Ocupava el cim d'una sèrie de turons disposats com esglaons en ordre ascendent: a la part sud de la zona més elevada - coneguda encara avui amb els noms de Ofel o ciutat de David-, hi havia la fortalesa jebusea; a la part nord, la mont Morià, que la tradició jueva identificava amb el lloc del sacrifici d'Isaac (Cfr. *Gn* 22, 2, i *2 Cro* 3, 1).

El massís, amb una altura mitjana de 760 metres sobre el nivell del mar, estava envoltat per dos torrents profunds: el Cedró pel costat oriental -que separa la ciutat de la muntanya de les Oliveres-, i el Hinnon o Gehenna per l'oest i el sud. Els dos s'unien amb un tercer, el Tiropeu, que travessava els petits massissos de nord a sud.

Gràfic de "National Geographic":
<https://ngm.nationalgeographic.com>

Quan David va prendre Jerusalem, es va establir a la fortalesa i va realitzar diverses construccions (Cfr. 2 *Sam* 5, 6-12), alhora que la va constituir capital del regne. A més, amb el trasllat de l'arca de l'Aliança, signe de la presència de Déu enmig del poble (Cfr. 2 *Sam* 6, 1-23.), i la decisió d'edificar al Senyor un temple que li servís d'habitatge (Cfr. 2 *Sam* 7, 1-7. i 1 *Cro* 22, 1-19, 28, 1-21, i 29, 1-9), la va convertir en el centre religiós d'Israel. Segons les fonts bíbliques, el seu fill Salomó va començar les obres del Temple en el quart any del seu regnat, i el va consagrar l'onzè (Cfr. 1 *Re* 6, 37-38.), és a dir, cap al 960 a. C. Encara que no és possible comptar amb les evidències arqueològiques - per la dificultat de realitzar excavacions en aquesta zona-, la seva edificació i el seu esplendor són descrits amb detall a la Sagrada Escriptura (Cfr. 1 *Re* 5, 15 - 6, 36; 7, 13 - 8, 13, i 2 *Cro* 2, 1 - 5, 13).

Lloc de trobada amb Déu

El Temple era el lloc de la trobada amb Déu mitjançant l'oració i, principalment, els sacrificis; era el símbol de la protecció divina sobre el poble, de la presència del Senyor sempre disposat a escoltar les peticions i socórrer a qui acudís a Ell en les necessitats. Així queda manifest en les paraules que Déu va adreçar a Salomó:

He escoltat la teva pregària i m'he escollit aquest lloc com a temple perquè m'hi ofereixin sacrificis(...) En endavant, tindrè els ulls oberts i les orelles atentes a les pregàries que es facin en aquest lloc; he escollit i santificat aquest temple perquè porti per sempre el meu nom. Hi tindrè sempre posats els ulls i el cor. Si tu et comportes davant meu tal com es va comportar el teu pare David, compleixes tot el que et tinc manat i observes els meus decrets i els meus

preceptes, jo consolidaré el teu tron reial, tal com vaig prometre al teu pare David en dir-li que mai no deixaria d'haver-hi un descendent seu que regnés a Israel. Però si vosaltres apostateu i abandoneu els decrets i els manaments que us he anat donant, si aneu a retre culte a altres déus i els adoreu, jo us arrencaré de la meva terra, la que us havia donat, trauré del meu davant aquest temple que jo havia consagrat al meu nom, i el convertiré en motiu de burles i escarnis entre tots els pobles. Aquesta casa tan excelsa als ulls dels qui hi passaven a la vora, quedarà desolada (2 *Cro* 7, 12-21. Cfr 1 *Re* 9, 1-9).

La història dels següents segles mostra fins a quin punt es van complir aquestes paraules. Després de la mort de Salomó, el regne es va dividir en dos: el d'Israel al nord, amb capital a Samaria, que va ser conquistat pels assiris l'any 722 a. C.,

i el de Judà, al sud, amb capital a Jerusalem, que va ser sotmès a vassallatge per Nabucodonosor el 597. El seu exèrcit va arrasar finalment la ciutat, inclòs el Temple, l'any 587, i va deportar la major part de la població a Babilònia.

Abans d'aquesta destrucció de Jerusalem, no van faltar els profetes enviats per Déu que denunciaven el culte formalista i la idolatria, i urgien una conversió interior profunda; també després van recordar que Déu havia condicionat la seva presència al Temple a la fidelitat a l'Aliança, i van exhortar a mantenir l'esperança en una restauració definitiva.

D'aquesta manera, va anar creixent la convicció inspirada per Déu que la salvació arribaria per la fidelitat d'un servent del Senyor que obedientment prendria sobre si els pecats del poble.

El segon temple i l'arribada dels romans

No van haver de passar molts anys perquè els israelites sentissin de nou la protecció del Senyor: l'any 539 a. C., Cir, rei de Pèrsia, va conquerir Babilònia i els va donar llibertat perquè tornessin a Jerusalem. Al mateix lloc on havia estat el primer temple, es va edificar el segon, més modest, que va ser dedicat l'any 515. La manca d'independència política durant gairebé dos segles no va impedir el desenvolupament d'una vida religiosa intensa. Aquesta relativa tranquil·litat va continuar després de la invasió d'Alexandre el Gran el 332 a. C., i també durant el govern dels seus successors egipcis, la dinastia ptolomeica.

La situació va canviar l'any 200 a. C., amb la conquesta de Jerusalem per part dels selèucides, una dinastia d'origen macedoni que s'havia

establert a Síria. Els seus intents d'imposar l'hel·lenització al poble jueu, que van culminar amb la profanació del Temple el 175, van provocar un aixecament. El triomf de la revolta dels macabeus no només va permetre restaurar el culte del Temple el 167, sinó que va propiciar que els descendents, els Asmoneus, regnessin a Judea.

L'any 63 a. C., Palestina va caure en mans del general romà Pompeu, donant inici a una nova època. Herodes el Gran es va fer nomenar rei per Roma, que li va facilitar un exèrcit. El 37, després d'arribar al poder per mitjans no exempts de brutalitat, va conquerir Jerusalem i va començar a embellir-la amb noves construccions: la més ambiciosa de totes va ser la restauració i ampliació del Temple, que va portar a terme a partir del 20 a. C.

La ruta de la Sagrada Família al Temple

Santa Maria i sant Josep haurien peregrinat a Jerusalem en la seva infantesa, i per tant ja coneixerien el Temple quan, acomplerts els dies de la purificació, van ser-hi amb Jesús per presentar-lo al Senyor (*Lc 2, 22*). Calien diverses hores per fer a peu o a llocs de cavalcadura els deu quilòmetres que separen Betlem de la Ciutat Santa. Potser estarien impacients per complir una prescripció de la qual pocs en sospitaven el veritable abast: «la Presentació de Jesús al temple el mostra com a primogènit que pertany al Senyor» (*Catecisme de l'Església catòlica* , n. 529). Per tal de recordar l'alliberament d'Egipte, la Llei de Moisès ordenava la consagració a Déu del primer fill home (Cfr. *Ex 13, 1-2 i 11-16*); els pares havien de rescatar-lo mitjançant una ofrena, que consistia

en una quantitat de plata equivalent al jornal de vint dies. La Llei també determinava la purificació legal de les mares després d'haver donat a llum (Cfr. *Lv* 12, 2-8); Maria Immaculada, sempre verge, va voler sotmetre's amb naturalitat a aquest precepte, encara que de fet no estava obligada.

La ruta fins a Jerusalem segueix en lleuger descens l'ondulació dels turons. Quan ja eren a prop, des d'algun racó veurien perfilada la muntanya del Temple a l'horitzó. Herodes havia fet duplicar la superfície de l'esplanada construint enormes murs de contenció -alguns de quatre metres i mig de gruix- i el rebliment dels vessants amb terra o amb una estructura d'arcs subterranis. Va formar així una plataforma quadrangular en què els costats mesuraven 485 metres a l'oest, 314 al nord, 469 a l'est i 280 al sud. Al centre, envoltat al seu torn

d'un altre recinte, s'aixecava el temple pròpiament dit: era un bloc imponent, recobert de pedra blanca i planxes d'or, amb una alçada de 50 metres.

El camí des de Betlem anava a parar a la porta de Jaffa, situada al costat oest de la muralla de la ciutat. Des d'aquí, diversos carrerons portaven gairebé en línia recta fins al Temple. Els pelegrins solien entrar pel flanc sud. Als peus dels murs havia nombrosos negocis on sant Josep i la Verge podien comprar l'ofrena per la purificació prescrita als pobres: un parell de tórtres o dos colomins. Pujant per una de les àmplies escalinates i creuant l'anomenada Doble Porta, s'accedia a l'esplanada mitjançant uns monumentals passadissos subterranis.

El passadís desembocava en l'atri dels gentils, la part més espaiosa d'aquella superfície gegantina.

Estava dividit en dues zones: la que ocupava l'ampliació ordenada per Herodes, el perímetre exterior de la qual comptava amb uns magnífics pòrtics, i la que corresponia a l'extensió de l'esplanada precedent, els murs de la qual s'havien respectat. Ple sempre per rumors de multituds, l'atri acollia indistintament tots els qui volien congregar-se al lloc, estrangers i israelites, pelegrins i habitants de Jerusalem. Aquest enrenou es barrejaria a més amb el soroll dels obrers, que seguien treballant en moltes zones sense delimitar.

El recinte del Temple: la trobada amb Simeó

Sant Josep i la Mare de Déu no s'hi van aturar. Travessant per les portes d'Hulda el mur que dividia l'atri, i deixant enrere el soseg -la balustrada que delimitava la part prohibida als gentils sota pena de mort-, finalment

van arribar al recinte del Temple, on s'entrava pel costat oriental.

Probablement va ser llavors, a l'atri de les dones, quan l'ancià Simeó se'ls va aproximar. Hi havia anat mogut per l'Esperit (Lc 2, 27), segur que aquell dia veuria el Salvador, i el cercava entre la multitud. *Vultum tuum, Domine, requiram!*, Repetia sant Josepmaria Escrivà al final de la seva vida per expressar l'afany de contemplació.

Mentiria si negués que em mou tant l'afany de contemplar el rostre de Jesucrist. Vultum tuum, Domine, requiram. Buscaré, Senyor, el teu rostre. Em fa il·lusió tancar els ulls, i pensar que arribarà el moment, quan Déu vulgui, que podré veure'l, no "com en un mirall i sota imatges fosques ... sinó cara a cara" (1 Cor, 13-12)
(Sant Josepmaria Escrivà, Apunts presos en una reunió familiar, 10-IV-1974).

Per fi, Simeó va reconèixer el Messies en el Nen, el prengué en braços i beneí Déu dient: ara, Senyor, deixa que el teu servent se'n vagi en pau, com li havies promès. Els meus ulls han vist el Salvador, que preparaves per presentar-lo a tots els pobles (*Lc* 2, 28-31).

«En aquesta escena evangèlica - ensenya Benet XVI- es revela el misteri del Fill de la Verge, el consagrat del Pare, que va venir al món per complir fidelment la seva voluntat (cf. *He* 10, 5-7). Simeó ho assenyala (...) i anuncia amb paraules profètiques la seva ofrena suprema a Déu i la seva victòria final (cf. *Lc* 2, 32-35). És la trobada dels dos testaments, Antic i Nou. Jesús entra a l'antic Temple, Ell que és el nou Temple de Déu: ve a visitar el seu poble, portant a compliment l'obediència a la Llei i inaugurant els temps finals de la salvació»(Benet XVI, *Homilia en la celebració de les*

Vespres de la festa de la Presentació del Senyor , 2-II-2011).

Simeó va beneir els joves esposos i després es va adreçar a la mare: mira, aquest ha estat posat per ruïna i resurrecció de molts a Israel, i per signe de contradicció -i a la teva mateixa ànima la traspassarà una espasa-, per tal que es descobreixin els pensaments de molts cors (*Lc 2*, 34-35). En l'ambient de llum i joia que envolta l'arribada del Redemptor, aquestes paraules completen allò que Déu ha anat donant a conèixer: recorden que Jesús neix per oferir una oblació perfecta i única, la de la creu (Cfr. *Catecisme de l'Església catòlica* , n. 529). Quant a Maria, «el seu paper en la història de la salvació no acaba en el misteri de l'encarnació, sinó que es completa amb l'amorosa i dolorosa participació en la mort i resurrecció del seu fill. En portar el seu fill a Jerusalem, la Mare de Déu l'ofereix a

Déu com a veritable Anyell que lleva el pecat del món »(Benet XVI, *Homilia durant la missa en la festa de la Presentació del Senyor* , 2-II-2006).

La purificació de la Verge

Encara impressionats per les paraules de Simeó, a les quals va seguir la trobada amb la profetessa Anna, sant Josep i la Verge es dirigirien a la porta de Nicanor, situada entre l'atri de les dones i el dels israelites. Pujarien les quinze grades de l'escalinata semicircular per presentar-se davant del sacerdot, que rebria les ofrenes i beneiria la jove esposa mitjançant un ritu d'aspersió. Amb aquesta cerimònia va quedar rescatat el Fill i purificada la Mare.

Te n'adones? -va escriure sant Josepmaria Escrivà contemplant l'escena- ***Ella —la Immaculada!— se sotmet a la llei com si estigués immunda. ¿Aprendràs amb aquest***

exemple, nen babau, de complir, malgrat tots els sacrificis personals, la Santa Llei de Déu? Purificar-se! Tu i jo sí que necessitem purificació! Expiar, i, per damunt de l'expiació, l'Amor. —Un amor que sigui cauteri que abrasi la ronya de la nostra ànima, i foc, que encengui amb flames divines la misèria del nostre cor. (Sant Rosari, IV misteri de goig).

L'Església condensa els aspectes d'aquest misteri en la seva pregària litúrgica: "Déu totpoderós i etern, us preguem que així com el vostre fill unigènit, revestit de la nostra humanitat, ha estat presentat avui al Temple, ens concediu, de la mateixa manera, a nosaltres la gràcia de ser presentats davant teu amb l'ànima neta "(Cfr. Missal Romà, *Oració col·lecta a la festa de la Presentació del Senyor*).

La destrucció del Temple

Jesucrist havia profetitzat que del Temple no quedaria pedra sobre pedra (cf. *Mt* 24, 2; *Mc* 13, 2; *Lc* 19, 44 i 21, 6). Aquestes paraules es van complir l'any 70, quan va ser incendiat durant el setge de les legions romanes. Cinquanta anys més tard, sufocada la segona revolta i expulsats els jueus de Jerusalem sota pena de mort, l'emperador Adrià va ordenar construir una nova ciutat sobre les ruïnes de l'antiga. La va anomenar Aelia Capitolina. Sobre les ruïnes del Temple, van ser aixecats monuments amb les estàtues de Júpiter i del mateix emperador.

Al segle IV, quan Jerusalem va esdevenir una ciutat cristiana, es van construir nombroses esglésies i basíliques als Llocs Sants. Tanmateix, la muntanya del Temple va quedar abandonada, encara que es va permetre l'accés als jueus un dia a

l'any per pregar al peu del mur occidental, davant el que es coneix encara avui com el mur de les Lamentacions.

L'expansió de l'islam, que va arribar a Jerusalem al 638, sis anys després de la mort de Mahoma, ho va canviar tot. Els primers governants van centrar la seva atenció en l'esplanada del Temple. Segons una tradició, Mahoma hauria ascendit al cel des d'aquí. Aviat es van construir dues mesquites: al centre, sobre el lloc que abans podria haver ocupat el Sant dels Sants, la de la Cúpula de la Roca, acabada l'any 691, que conserva encara l'arquitectura original; al sud, on hi havia el major pòrtic de l'època d'Herodes, la d'Al-Aqsa, que es va acabar en el 715, encara que ha sofert diverses restauracions importants al llarg de la història.

D'aleshores ençà, exceptuant els breus regnes dels croats dels segles

XII i XIII, els musulmans sempre han tingut el dret sobre el lloc: anomenat Haram al-Sharif -el Santuari Noble-, el consideren el tercer més sagrat de l'islam, després de la Meca i Medina.

Els Fets dels Apòstols ens han transmès nombrosos testimonis de com els Dotze i els primers cristians acudien al Temple per pregar i donar testimoni de la resurrecció de Jesús davant el poble (cf. Ac 2, 46, 3, 1, 5, 20/12- 25). Alhora, es reunien a les cases per partir el pa (cf. Ac 2, 42 i 46), és a dir, per celebrar l'eucaristia: des de l'inici, eren conscients que «l'època del Temple ha passat. Arriba un nou culte en un temple no construït per homes. Aquest Temple és el seu cos, el Ressuscitat que aplega els pobles i els uneix en el sagrament del seu cos i de la seva sang »(Joseph Ratzinger / Benet XVI, *Jesús de Natzaret. Des de la Entrada*

*de Jerusalem fins a la Resurrecció ,
pàg. 33 -34).*

J. Gil

J. Gil

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/el-temple-de-
jerusalem/](https://opusdei.org/ca-ad/article/el-temple-de-jerusalem/) (27/03/2025)